

Infosessie Erfgoeddag 2017 Brugge

Maandag 19 september 2016

Programma infosessie

- **15.00 uur:** Welkomstwoord door Ruud Priem, hoofdconservator Hospitaalmuseum
- **15.05 uur:** Korte toelichting Erfgoeddag Vlaanderen en Brugge (Marc Jacobs, directeur Faro en Katrien Steelandt, Erfgoedcel Brugge)
- **15.10 tot 15.50 uur:** 850 jaar zorg in Brugge: een inleiding (Dokter William De Grootte, Montanus)
- **15.50 tot 16.10 uur:** Het zorglandschap vandaag in Brugge (Stefaan Lambrecht en Martine Meganck, OCMW Brugge)
- **16.10 tot 16.40 uur:** Toelichting cases:
 - Musea Brugge & Foton: kunstbeleving & dementie (Evelien Vanden Berghe en Griet Braeckman, Foton)
 - Aan de slag met reminiscentiekoffers? (Anje Timmerman, Erfgoedcel Brugge)
- **16.40 uur:** Erfgoeddag 2017 iets voor jouw organisatie? Een stappenplan! (Katrien Steelandt, Erfgoedcel Brugge)

Welkomstwoord

Ruud Priem

Hoofdconservator
Hospitaalmuseum

Korte toelichting Erfgoeddag Vlaanderen en Brugge

Marc Jacobs, directeur Faro

Katrien Steelandt, lokale
coördinator Erfgoeddag Brugge

Wat is Erfgoeddag?

- Wat? > Feestdag
 - Cultureel erfgoed in Vlaanderen in de kijker zetten
 - Publiek, sector, pers, beleid bewust maken en aanzetten tot samenwerken

Cultureel Erfgoed?

- **Wat?** Roerend en immaterieel erfgoed
 - Roerend: de dingen, gebruiksvoorwerpen, documenten, etc.
 - Immaterieel erfgoed: verhalen, tradities, 'sporen' uit het verleden

- **Voor wie?** Spelers
 - Musea, archiefinstellingen, bewaarbibliotheken
 - Lokale en regionale erfgoedverenigingen
 - Kerkfabrieken, heemkundigen, privé,
 - Iedereen die wil werken rond erfgoed en het thema
 - Scholen
 - Verenigingen/organisaties
 - Zorgorganisaties die met hun erfgoed aan de slag willen
- **Wanneer?** Zondag 23 april 2017
 - In Brugge ook op zaterdag 22 april vanaf 14u

Thema 2017: ZORG

- Voorbije thema's:
 - 2016 Rituelen
 - 2015 ERF!
 - 2014 Grenzeloos
 - 2013 Stop de tijd
 - 2012 Helden
 - 2011 Armoë troef
- Opzet thema: je collectie of vereniging vanuit een andere invalshoek aan het publiek voorstellen
- Hoe beginnen?

Thema ZORG - 3 invalshoeken

1. Een activiteit rond de geschiedenis, het erfgoed van de zorg

Hoe zag de zorgsector er in het verleden uit? Hoe is dit doorheen de eeuwen geëvolueerd tot de zorg die we vandaag kennen? En vooral, welke sporen vinden we hiervan terug in collecties en archieven? Daarmee doet Erfgoeddag meteen ook een oproep naar de zorgsector om in zijn verleden te grasduinen en met zijn cultureel erfgoed naar buiten te komen.

2. Een activiteit in de zorgsector

Wil je graag een Erfgoeddagactiviteit organiseren in de zorgsector? Richt je je daarbij specifiek op een bepaalde doelgroep zoals personen met dementie? Werk je daarvoor samen met partners uit de zorgsector met als focus welzijn en gezondheid?

3. Een activiteit over de zorg voor ons erfgoed

Welke zorg heeft ons cultureel erfgoed nodig en waarom? Hoe gaan erfgoedorganisaties en verenigingen met deze zorg om? Op Erfgoeddag krijgt het publiek een exclusieve kijk achter de schermen en een antwoord op wat erfgoedinstellingen bewaren en, vooral, hoe en waarom ze dat doen. Dit (voor het publiek) grotendeels onzichtbare backofficewerk vraagt de nodige kennis, tijd, personeel en middelen.

Hoe beginnen?

- **Inspiratie opdoen**
 - Toelichting vandaag
- **Inspiratiegids Erfgoeddag lezen (ook te downloaden op www.erfgoeddag.be)**
- **Overleg met je collega's binnen je organisatie/vereniging**

850 jaar zorg in Brugge: een inleiding

Dokter William De Grootte

Het hedendaags zorglandschap in Brugge

Stefaan Lambrecht en Martine
Meganck - OCMW BRUGGE

ZORGLANDSCHAP VANDAAG IN BRUGGE

ZORG?

The image features a blue gradient background. On the right side, there are several thin, white, parallel lines that start from the top right and extend towards the bottom left, creating a sense of motion or a stylized graphic element.

VAN JONG
NAAR OUD

VAN MANTELZORG NAAR GESPECIALISEERDE ZORG

VAN THUISZORG TOT "INTRAMURALE
ZORG"

Thuiszorg/ambulante zorg

Transmurale zorg

Intra murale zorg

LICHAAM EN GEEST

Geestelijke gezondheidszorg

VAN PREVENTIE TOT CURATIEVE ZORG

Preventie

Vragen?
Bel de Kind en Gezin-Lijn:
079 150 100
Elke werkdag van 9 tot 20 uur

Of surf naar
www.kindengezin.be

Een afspraak maken,
verplaatsen of annuleren?
Surf naar onze website of bel
de Kind en Gezin-Lijn.

Ben je tussen 50 en 69?
Laat naar je borsten kijken.

BRUGGE
VALPREVENTIE

Vormingsaanbod alcohol
en andere drugs voor
professionelen uit de
sector onderwijs.

Oe ist?
Wel in je vel

Van slaappillen kan je vallen

5de Week van de Valpreventie
18 - 24 april 2016
Save the Date!

VALPREVENTIE

Ouderenzorg in Brugge –
vandaag en morgen

Zorgregio Brugge – een huis met veel kamers

- **Vandaag een groot, divers en gespecialiseerd aanbod ouderenzorg beheerd door**
 - hetzij een kloosterorde of congregatie,
 - Een privaat initiatief
 - Lokale overheid
- **Samen bieden zij een sterk uitgebouwd diensten- en thuiszorgaanbod, en residentiële zorg**
- **Een grote aanwezigheid van kennis en expertise en een duidelijk engagement voor innovatieve ideeën en oplossingen**
- **Samen zorgen zij voor een grote niche tewerkstellingsmogelijkheden.**

OUDERENZORG – ALGEMENE DOELSTELLING

het mogelijk maken dat onze oudere inwoners zo lang als mogelijk thuis kunnen blijven worden door ondersteuning te bieden via diensten aan huis.

Wanneer de beperkingen in het dagelijkse leven zo groot geworden zijn dat verder thuiswonen met ondersteuning niet meer mogelijk is, kan kwaliteitsvolle residentiële zorg aangeboden worden.

OVERZICHT AANWEZIGE DIENSTEN IN BRUGGE

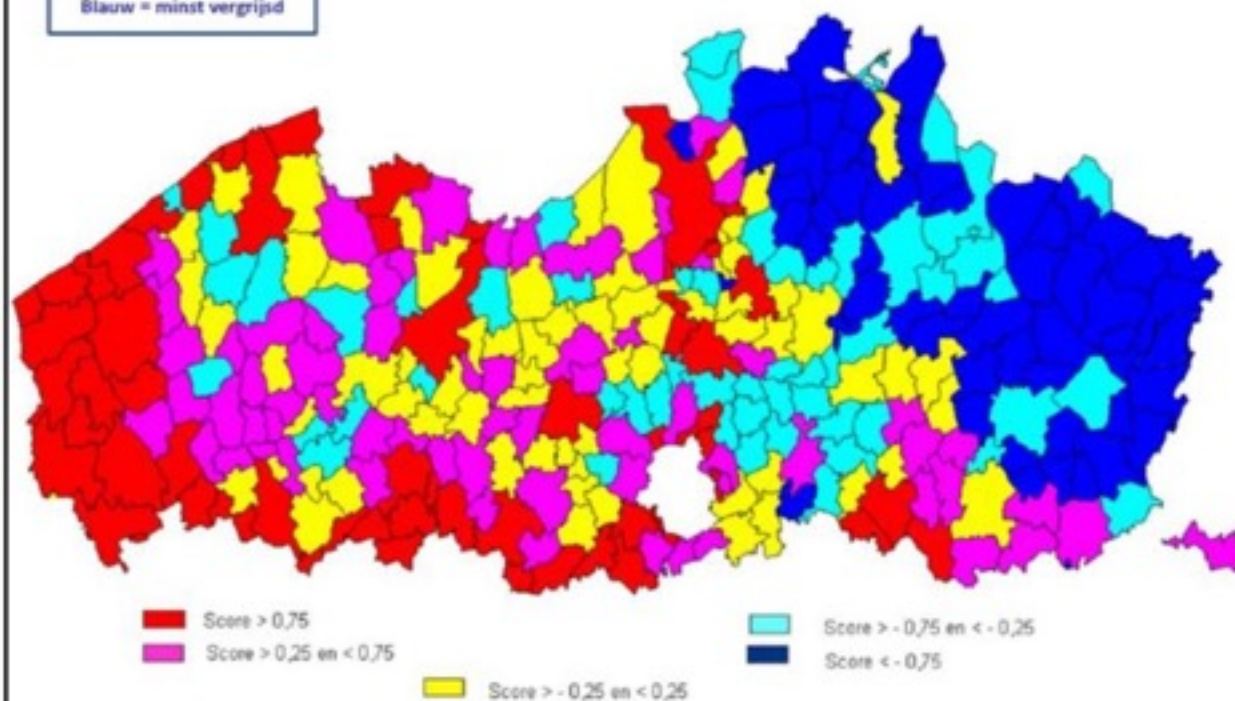
- **Thuisondersteuning :**
 - **Diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg**
 - **Diensten of zelfstandige thuisverpleging**
 - **Oppasdiensten**
 - **Netwerk van lokale dienstencentra**
 - **Regionale dienstencentra**
 - **Dagverzorgingscentra voor zowel personen met een fysieke beperking als voor personen met dementie – ook dagverzorging voor jongdementerenden**
 - **Woningen met dienstverlening**
 - **Kangoeroewoning**
 - **Kortverblijf**

OVERZICHT AANWEZIGE DIENSTEN IN BRUGGE

- Kenniscentrum hulpmiddelen
- Vereniging van gebruikers en mantelzorgers
- Mantelzorgpremie
- Residentiële zorg
 - Woonzorgcentra
 - Serviceflats
- Specifieke ondersteuning voor personen met dementie
 - Geheugenklinieken : testcentra
 - Foton : expertisecentrum, thuiszorgondersteuning, documentatiecentrum en ontmoetingshuis dementie
 - Dementiecafé : ontmoetingsavonden voor mantelzorgers en personen met dementie
 - Familiegroepen Alzheimer-liga

Mate van vergrijzing per gemeente: Vlaanderen

Rood = meest vergrijsd
Blauw = minst vergrijsd

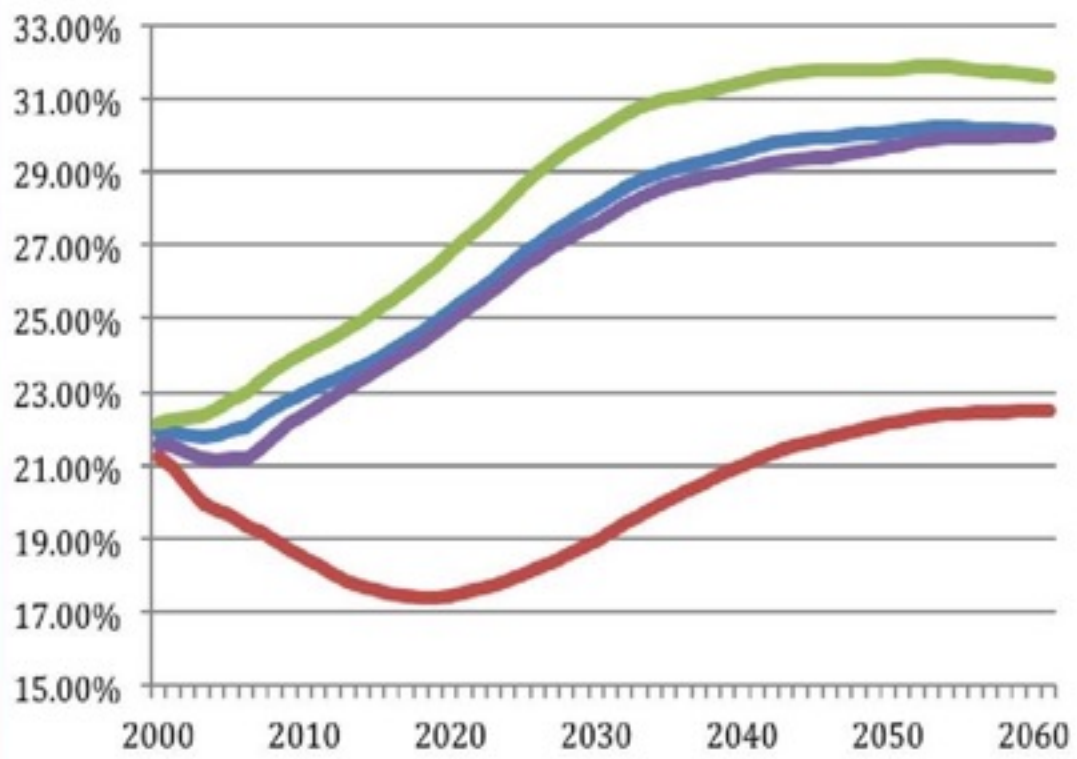

2020 = 1 op 5 65 +

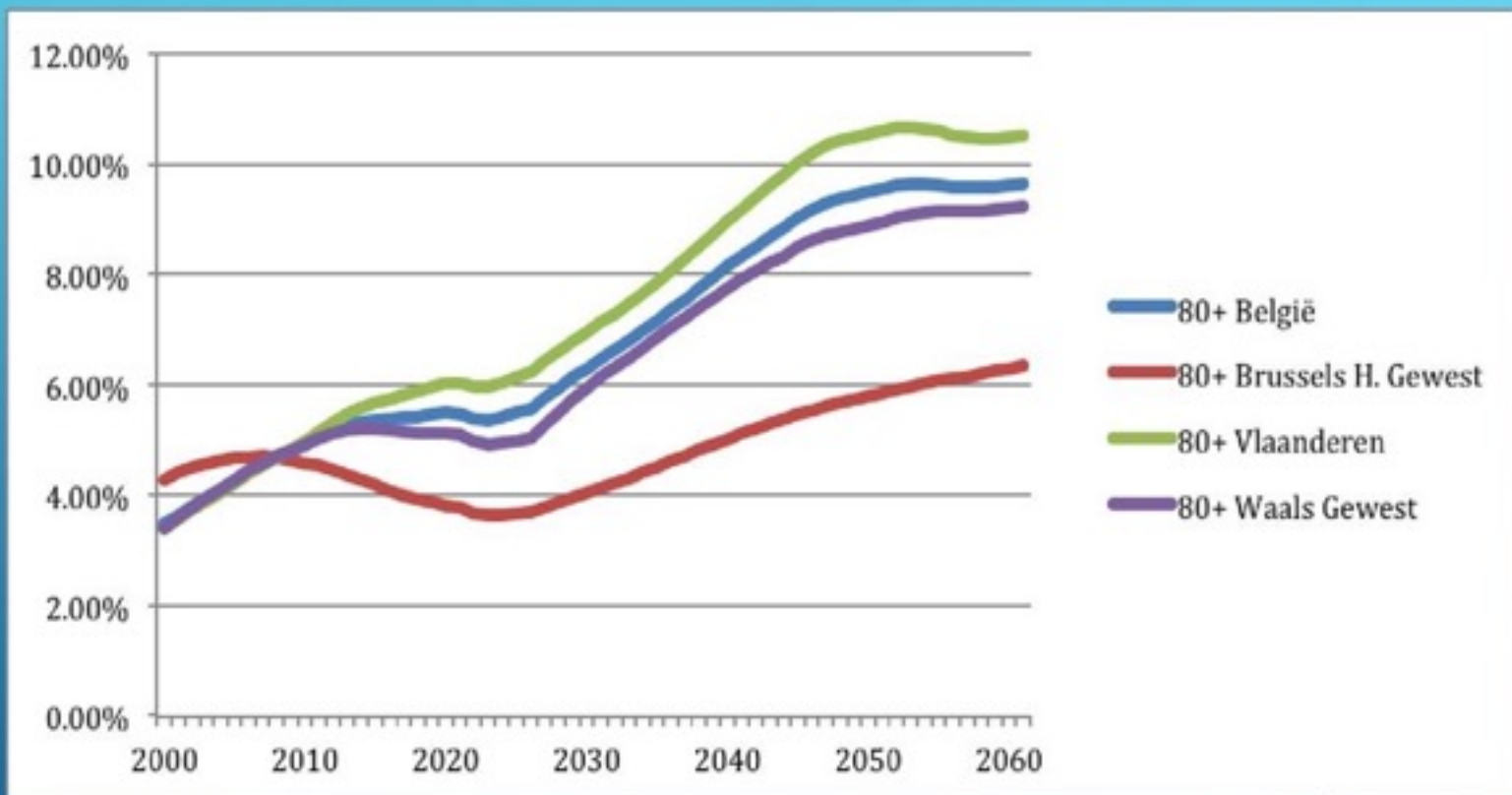

2030 = 1 op 4 65 +

- 60+België
- 60+ Brussels H. Gewest
- 60+ Vlaanderen
- 60+ Waals Gewest

Bereidheid tot
deelname of
opzetten
experimenten

Goede
kwaliteit

Groot
woonzorgaanbod

Grote
diversiteit in
het aanbod

Grote inzet
van
mantelzorgers

Toenemende
technologische
ondersteuning

Keuzevrijheid
staat centraal

Toenemende
wetenschappelijke
Kennis en expertise

Toenemende
professionalisering

**WAARIN SCOORT
OUDERENZORG OP
VANDAAG GOED ?**

Nu nog te weinig
aandacht voor
detectie en
preventie

Vraaggestuurd
tov
aanbodgestuurd

Mantelzorg
onder druk

Samenwerking
over de
sectoren heen

Vermaatschappelijking
van de zorg

Veel informatie,
maar inefficiënt
gebruik

Betaalbaarheid
onder druk

**WAAR ZULLEN WE
REKENING MEE
MOETEN HOUDEN ?**

Commercialisering
van de zorg

Grotere
diversiteit in
zorgprofielen

Veranderende
gezinsstructuren

• Toenemende vergrijzing

- Vervrouwelijking en veroudering van de alleenstaanden
- Ouderen wonen vaker en langer thuis
- Rol van de zorgmedewerker : nieuwe competentie- en takenprofielen verandert
- Zorg rondom cliënt wordt persoonsgericht
- Technologie in de zorg maakt zijn opwachting
- Preventie wint meer en meer aan belang

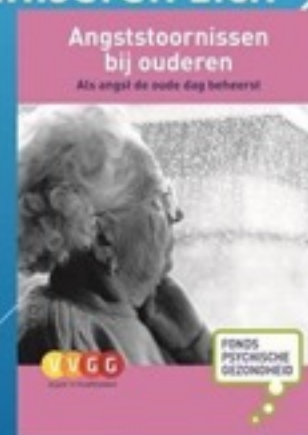
**MET WELKE TENDENZEN
ZIJN WE VANDAAG AL
AAN DE SLAG ?**

- Nogal wat projecten en initiatieven trachten de brug te maken tussen buurt, mantelzorger, diensten en zorgvrager. Voorbeelden zijn : opstarten van woonzorgnetwerken, ouderen vertrouwd maken met digitale middelen, projecten die buurten aanspreken om op vrijwillige basis iets te doen voor een ander (samen voor talent)....
- 50 à 70% van personen ouder dan 70 jaar en ouder krijgt te maken met chronische ziektes en dus met een grotere zorgvraag
- Binnen de chronische ziektes vormen de psychiatrische aandoeningen een belangrijk en alsmaar groeiend aandeel. Zorgvoorzieningen zowel ambulante als residentiële organiseren zich om hierop een passend antwoord te kunnen bieden.

**MET WELKE TENDENZEN
ZIJN WE VANDAAG AL
AAN DE SLAG ?**

ENKELE VOORBEELDEN UIT HET OCMW BRUGGE

OUDERENZORG

**Voorbeelden van
Thuisondersteuning :**

A decorative graphic consisting of several parallel white lines of varying lengths and orientations, located in the bottom right corner of the blue background.

OUDERENZORG

Diensten aan huis : maaltijden aan huis, noodoproepsysteem, huishoudelijke hulp, advies inzake aanpassing woning, aangepast vervoer,

OUDERENZORG

**ROSA IS 90 JAAR OUD EN
KRIJGT WEKELIJKS
POETSHULP.
ZE ZEGT: DANKZIJ DEZE
HULP KAN IK NOG STEEDS
THUISWONEN ZOALS IK
HET WIL**

OUDERENZORG

Dagverzorgingscentra :

OUDERENZORG

Lokale dienstencentra :
dagelijks open op weekdays.
Een grote waaier aan
activiteiten wordt aangeboden
zowel van vormende als
creatieve aard. Daarnaast
wordt er ook dienstverlening
aangeboden : badgelegenheden,
cafeteria, mogelijkheid tot het
nemen van een middagmaal,
ondersteuning van het
thuiswonen door kleine
aanpassingen in huis uit te
voeren.

Ik was heel dankbaar voor de door Johan geboden hulp. Hij heeft ervoor gezorgd dat ik terug veilig de trap kan gebruiken door het aanbrengen van een tweede leuning.

OUDERENZORG

Voorbeelden van Residentiële zorg :

A decorative graphic consisting of several parallel white lines of varying lengths, slanted upwards from left to right, located in the bottom right corner of the blue background.

DE VLIEDBERG

- woonzorgcentrum : 96 plaatsen
- serviceflats
- dagverzorgingscentrum

WZC Ter Potterie

brugge
woonzorgcentrum : 121
plaatsen

Celestine is 104 jaar en woont nu ongeveer een jaar in één van onze woonzorgcentra. Zij is zeer optimistisch en is blij met de goede zorgen van de personeelsleden.

Wat is een serviceflat – assistentiefat – aanleunwoning :

- ▶ Serviceflats bevinden zich in de onmiddellijke omgeving van een woonzorgcentrum (WZC). Senioren kunnen er zelfstandig wonen in aangepaste wooneenheden.
- ▶ De bewoners kunnen een beroep doen op diverse vormen van seniorenhulp zoals poetshulp, maaltijden-aan-huis en boodschappendienst. De flats en het woonzorgcentrum zijn met elkaar verbonden door middel van een oproepsysteem.
- ▶ Voor wie nog voldoende zelfredzaam is en erop staat om zelfstandig te blijven wonen is een dergelijke woonvorm een aangewezen oplossing!

Meulewech

De Vliedberg

OUDERENZORG

Specifieke projecten : op zoek naar nieuwe zorgvormen – rekening houdend met de sterktes van de deelnemers, buurtdynamieken en sociale media

Kunstbeleving en dementie

Evelien Vanden Berghe (Musea
Brugge) en Griet Braeckman
(Foton)

Aan de slag met reminiscentiekoffers

Erfgoedcel Brugge

Souvenirs

Foto's, filmpjes en Elixir voor een namiddag vertelplezier

Erfgoeddag 2017 iets voor jouw organisatie? Een stappenplan!

Katrien Steelandt

Lokale coördinator Erfgoeddag
Brugge

Van idee naar activiteit...

aandachtspunten

- Erfgoeddag is GEEN opendeurdag, maar laat het publiek je instelling/collectie vanuit een andere (onbekende) invalshoek ontdekken - het onbekende spreekt de Erfgoeddagbezoeker aan

Tips voor geslaagde activiteiten

- nadruk op ‘actie’ > geen vrij bezoek maar neem je bezoekers actief mee
- Durf een activiteit te organiseren voor een specifieke doelgroep
- Zoek naar samenwerking met een andere organisatie/vereniging > samen sterk
- Rondleiding via een niet-klassieke invalshoek, debat, voordracht, workshop, spel, zoektocht, ...
- Durf je eigen locatie te verlaten en presenteer je activiteit op een locatie gelinkt aan het thema

Voorwaarden tot opname in programma:

- Inhoudelijke voorwaarden:
 - Kwaliteit
 - Cultureel erfgoed centraal stellen
 - Duidelijke link met het thema
- Praktische voorwaarden:
 - gratis
 - activiteit
 - doorlopend van 10.00u tot 18.00u.
 - Voor Brugge: vraag tot deelname op 22 en 23 april!**

Deelnemen aan Erfgoeddag

> je staat er niet alleen voor!

- Zoek zoveel mogelijk samenwerking met andere organisatie
- Lokale coördinatie
 - Brugge > Erfgoedcel Brugge
 - Andere steden/gemeenten > vraag naar je lokale coördinator bij Faro

Rol van de lokale coördinator > Erfgoedcel Brugge

- Coördinatie activiteiten in Brugge
 - Opvolging uitwerking van de activiteiten in Brugge
 - Stimuleren voldoen aan instapcriteria nationale coördinatie
 - Opvolgen inschrijvingen Brugse partners

- Stimuleren van samenwerkingsverbanden
 - Overleg met deelnemers en zoeken naar mogelijke samenwerkingen

- Stimuleren van activiteiten voor specifieke doelgroepen (o.a. diversiteit, kinderen/gezinnen)

- Overkoepelende communicatie en promotie (oa lokale programmabrochure, centraal infopunt,...)

Centraal infopunt 2017

> Rijksarchief Brugge

- Wie op zoek is naar een ruimte voor activiteiten (expo's, workshops, lezingen), laat het ons weten!
- We proberen opnieuw meerdere activiteiten op één locatie te bundelen!

Financieel

- Elke partner staat zelf in voor de financiering van zijn/haar activiteit
- Erfgoedcel Brugge staat in voor alle kosten van de overkoepelende communicatie en coördinatie

Concreet: Hoe te werk gaan?

- **Na vandaag:** informeer je achterban en organiseer een brainstorm binnen je organisatie + zoek naar mogelijke samenwerkingen
- **Bezorg uiterlijk 13 oktober** voorstellen voor activiteiten aan Erfgoedcel Brugge via erfgoeddag@brugge.be
- **Dinsdag 18 oktober tussen 14 en 16u** : tweede samenkomst deelnemers >> voorleggen voorstellen >> clusteren ideeën en werken in kleine groepjes
- **Dinsdag 22 of donderdag 24 november:** kom langs op één van de Erfgoeddagkabinetten bij de Erfgoedcel.

- **Woensdag 11 januari 2017** > einde inschrijvingsperiode
- **Woensdag 11 tot en met donderdag 19 januari 2017** = de lokale of regionale coördinator vult ontbrekende informatie aan en corrigeert waar nodig.
- **Woensdag 25 januari 2017** > **samenkomst werkgroep Erfgoeddag Faro**
- **Donderdag 26 januari tot 1 februari 2017** = Feedback indien nodig
- **Woensdag 8 februari 2017** > deadline promotiemateriaal bestellen

- **Midden februari 2017** > partners die niet werden weerhouden worden op de hoogte gebracht
- **Begin maart** > levering promotiemateriaal
- **23 maart 2017** > programma online op www.erfgoeddag.be
- **Zaterdag 22 en zondag 23 april 2017** > **ERFGOEDDAG**
- Mei of Juni: Slotfeest Erfgoeddag Brugge

Vragen?

Katrien Steelandt
Erfgoedcel Brugge
p/a Pakhuizen
Komvest 45
8000 Brugge

Tel. 050 44 50 45

Email: erfgoeddag@brugge.be

Website: www.erfgoedcelbrugge.be